

שאלות חזרה דף טו:טז.

גמרא:

1. באלו תעניות מוציאים את התיבה? 7 אחרונים.
2. מה שמים על התיבה? ת"ק – אפר – עפר. ר' נתן – אפר מקלה.
3. על מה עוד מניחים אפר? על הנשיא, אב"ד וכל אחד ואחד.
4. מדוע מתחילים לשים על ראש הנשיא ואב"ד הרי בקללה מתחילים מן הקטן? אין זו קללה אלא שבח הוא להם שהרי אומרים להם משום שאתם חשובים לבקש עלינו רחמים יותר מהשאר.
5. מהיכן לומדים שבגדולה מתחילים מן הגדול? "ויאמר משה אל אהרון ואלעזר ואיתמר".
6. מהיכן לומדים שבקללה מתחילים מן הקטן? בתחילה נתקלל הנחש ואחר כך חוה ולבסוף אדם.
7. מדוע אין הנשיא ואב"ד מניחים בעצמם את האפר על ראשם אלא אחר מניח להם? אינו דומה מתבייש מעצמו למתבייש מפי אחרים, ובכך בושתי גדול יותר.
8. מדוע שאר אנשים מניחים בעצמם האפר על ראשם ואין אחר מניח להם? כיון שאינן חשובים לא מתביישים בנתינת אחרים וסגי בנתינת עצמם.
9. היכן מקום הנחת האפר? ומה המקור לכך? במקום תפילין שנאמר "לשום לאבלי ציון לתת להם פאר נחת אפר" ואין פאר אלא תפילין.
10. למה יוצאים לרחובה של עיר? (א) זעקנו ולא נענו נבזה עצמנו בפרהסיא. (ב) גלינו – הגלות מכפרת עלינו.
11. מה נפק"מ בין הטעמים הנ"ל? אם הלכו מבית כנסת לבית כנסת אחר. גלות יש כאן, פרהסיא אין כאן.
12. למה מוציאים את התיבה לרחוב? כלי צנוע היה לנו ונתבזה בעווינו.
13. למה לובשים שקים? להראות שאנחנו חשובים כבהמה והשקים נעשו משערות בהמה.
14. מדוע מניחים אפר על התיבה? "עימו אנכי בצרה", וכן כתוב "בכל צרתם לו צר" שהקב"ה מצטרף לעוונות שלנו, {ור' זירא לזעזע את הציבור.}
15. למה נותנים אפר בראש כל אחד ואחד? (א) להראות שאנחנו חשובים לפניו כאפר. (ב) להזכיר את אפרם של יצחק.
16. מה נפק"מ בין הטעמים? עפר, למ"ד הרי חשובים כאפר יש כאן. ולמ"ד זכירה – אין.
17. למה יוצאים לבית הקברות? (א) להראות שאנחנו חשובים לפניך כמתים. (ב) כדי שהמתים יבקשו עלינו רחמים.
18. מה נפק"מ בין הטעמים? בית קברות של עכו"ם.
19. למה נקרא שמו הר המוריה? (א) שמשם יצא הוראה לישראל. (ב) שמשם יצא מורא לעכו"ם.
20. מה המקור לשם ירושלים? (תוס') שילוב של המקום שקרא לו אברהם "הר יראה" ושם קרא לו "שלם" ללכך אומר תוס' שצריכים לקרוא ירושלם. בלי היו"ד.
21. מי היה אומר דברי כיבושין? (לפי סדר עדיפות) זקן וחכם, חכם, אדם של צורה.
22. מה עיקר תכלית התענית? תשובה ומעשים טובים.
23. מה עשו אנשי נינוה עם הבהמות שלהם, מדוע? קשרו את הוולדות לחוד ואת הבהמות לחוד בכדי לעונן רחמי ה', דהיינו אם אין אתה מרחם עלינו אף אנו לא מרחמים על אלו.
24. מה הכוונה שקראו אל ה' בחזקה? אמרו ריבוננו של עולם עלוב ושאינו עלוב צדיק ורשע מי נדחה מפניו?
25. מה הכוונה "וישבו איש מדרכו הרעה ומן החמס אשר בכפיהם"? אפילו גזל מריש ובנאו בבירה מפרק את כל הבירה ומשיב את המריש.
26. אדם שגזל ומתודה על כך אך אינו מחזיר את הגזילה, למה דומה? לטובל ושרץ בידו.
27. אלו מעלות צריכים שיהיה למי שיורד לפני התיבה? אדם רגיל (שתפילתו שגורה בפיו), מטופל בילדים ואינו לו כדי פרנסתם, יגע בשדה, ביתו ריקם – אין גזילות בביתו, לא יצא עליו שם רע מילדותו, ענו, מרוצה לעם, יש לו נעימה וקולו ערב, בקי לקרות תנ"ך ולשנות במדרש הלכות ואגדות, ובקי בכל הברכות.
28. למי היה את כל המעלות הנ"ל? רבי יצחק בר אמי.
29. מה דורשים מהפסוק "הייתה לי נחלתי כאריה ביער נתנה עלי בקולה על כן שנאתיה"? זה ש"ץ שיורד לפני התיבה ואינו הגון.

